

BREYTING Á AÐALSKIPULAGI TÁLKNAFJARÐARHREPPS 2006-2018 OG BREYTING Á DEILISKIPULAGI NORÐUR-BOTNS

Skipulags- og matslýsing

Febrúar 2020

Samþykktir

Skipulags- og matslýsing þessi var samþykkt í sveitarstjórn Tálknafjarðarhrepps

Þann _____ 20_____

Efnisyfirlit

1	Yfirlit og tilgangur skipulags- og matslýsingar	1
2	Meginmarkmið og viðfangsefni.....	1
2.1	Aðalskipulagsbreyting.....	1
2.2	Deiliskipulagsbreyting.....	3
3	Tengsl skipulagsáætlana við aðrar áætlanir	3
3.1	Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018	3
3.2	Deiliskipulag	5
3.3	Aðrar stefnumótandi áætlanir	5
4	Umhverfi og staðhættir á skipulagssvæðinu	6
4.1	Núverandi nýting	6
4.2	Náttúruvá	7
4.3	Náttúrufar og náttúruminjar	7
4.4	Meningarminjar.....	8
5	Umhverfismat	9
5.1	Mat á umhverfisáhrifum framkvæmda	9
5.2	Umhverfismat áætlana	9
5.2.1	Stefnukostir	9
5.2.2	Áhrifaþættir.....	9
5.2.3	Aðferðir við umhverfismat og umhverfisþættir	10
5.2.4	Aðferðir við umhverfismat og umhverfisþættir	11
5.2.5	Umhverfismat áætlunar.....	12
5.2.6	Vöktun og eftirfylgni.....	12
6	Verklag og tímaáætlun	12
7	Kynning, umsagnir og samráð	13
8	Heimildir.....	14

Yfirlit yfir myndir

Mynd 2.1	Mörk deiliskipulagsbreytingar.	2
Mynd 3.1	Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018, breytt 2015.	4
Mynd 4.1	Vistgerðarkort Náttúrufræðistofnun Íslands. Sótt á http://vistgerdakort.ni.is/	8
Mynd 4.2	Skráðir minjastaðir í landi Botns í Tálknafirði. Ragnar Edvardsson, 2012.	8

Yfirlit yfir töflur

Tafla 2.1	Hluti töflu í kafla 2.3.3 í aðalskipulaginu, eftir breytingu	2
Tafla 3.1	Hluti töflu í kafla 2.3.3 í gildandi aðalskipulagi	3
Tafla 3.2	Hluti töflu í kafla 2.3.4 í gildandi aðalskipulagi	3
Tafla 3.3	Stefna gildandi aðalskipulags á svæðinu	4
Tafla 3.4	Heimildir í gildandi deiliskipulagi	5
Tafla 3.5	Aðrar stefnumótandi áætlanir.....	5
Tafla 4.1	Vistgerðir	7
Tafla 5.1	Umhverfisþættir, vísar og viðmið	10
Tafla 5.2	Skilgreining á vægiseinkunn sem notaðar eru við mat á umhverfisáhrifum	11
Tafla 6.1	Tímaáætlun.....	12

1 Yfirlit og tilgangur skipulags- og matslýsingar

Hér er sett fram skipulags- og matslýsing fyrir breytingu aðalskipulags og deiliskipulags fyrir svæði í landi Norður-Botns í Tálknafjarðarhreppi. Lýsingin er unnin skv. 1. mgr. 30. gr. og 1. mgr. 40. gr skipulagslaga nr. 123/2010.

Samkvæmt *Aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps 2006-2018* með síðari breytingum er skipulagssvæðið á iðnaðarsvæði I3. Þar er heimild fyrir fiskeldi en breytingin tekur til aukningar heimildarinnar. Deiliskipulagið tekur á staðsetningu og stærð mannvirkja og umfangi reksturs seiðaeldisstöðvar.

Fyrirhugað er að stækka seiðaeldisstöðina í Norður-Botni og er stækkunin tilkynningarskyld til ákvörðunar Skipulagsstofnunar um matskyldu skv. 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Þar af leiðandi fellur aðalskipulagsbreytingin og deiliskipulagsbreytingin undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Umhverfisskýrsla verður því unnin samhliða skipulagsbreytingunum.

Tilkynning til ákvörðunar um matskyldu verður unnin og kynnt samhliða skipulagsgerðinni.

2 Meginmarkmið og viðfangsefni

Markmið skipulagsbreytinganna er að heimila stækkun seiðaeldisstöðvarinnar í Norður-Botni. Til þess þarf að auka heimildir fyrir seiðaeldi á iðnaðarsvæði I3 í *Aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps 2006-2018*. Af sömu ástæðu þarf að breyta heimildum til uppbyggingar á byggingareit I í deiliskipulagi Norður-Botns.

Arctic Smolt hf. hefur verið með starfsemi á svæðinu frá 2011 en í Norður-Botni hefur verið stundað fiskeldi frá síðari hluta síðustu aldar. Núverandi starfsleyfi heimilar framleiðslu allt að 1000 t/ári af laxa- og regnbogasilungaseiðum en gert er ráð fyrir að framleiðslugetan aukist í 2400 t/ári.

Fyrirhugaðar eru talsverðar breytingar á seiðaeldisstöðinni í Norður-Botni, þar sem elstu mannvirkin verða leyst af hólmi með nýjum og fullkomnari húsakosti. Fyrirtækið vinnur að uppbyggingu fyrstu landeldisstöðvar á Íslandi sem er með fullkomnum hreinsi- og endurnýtingarbúnaði (Recirculating Aquaculture System). Stækkun stöðvarinnar gerir ráð fyrir eldishúsum með samtals um 60.000 m³ kerjarými. Vatnsnotkunin verður afar lítil miðað við vatnsnotkun í hefðbundnum eldisstöðvum hér á landi. Yfir 90 % vatns verður endurnýtt og því er ekki þörf á fjölgun borhola. Vatnsnotkunin í Norður-Botni hefur verið um 250 l/sek miðað við gegnumstreymi þegar lífmassinn var í hámarki. Við innleiðingu nýrra kerfa mun vatnsnotkun fara í niður 160 l/sek þrátt fyrir framleiðsluaukningu.

Fráveita og meðhöndlun úrgangs verður í samræmi ASC Salmon staðalinn. Í nýju eldishúsunum verður fullkomin endurnýtingar-, vatnshreinsi- og loftunarbúnaður. Stöðin mun skila frá sér síuðu og endurloftuðu vatni, þannig að magn næringarefna sem fara frá stöðinni mun minnka þrátt fyrir að framleiðslan aukist. Affallsvatn er leitt til sjávar út fyrir stórstraumsfjöru á 14 metra dýpi og eru áhrif á leirum og ár á svæðinu því mjög takmörkuð. Leggja þarf nýja frárennislögn frá eldisstöðinni og að auki barka yfir leirurnar sem flytur seiði í brunnbát. Um leið verða eldri lagnir fjarlægðar. Frárennsli frá starfsmannaaðstöðu verður leitt í rotpró.

Arctic Smolt hf. hefur hlotið umhverfissvottun Aquaculture Stewardship Council (ASC).

2.1 Aðalskipulagsbreyting

Breyting aðalskipulagsins felst í að heimild til ársframleiðslu fiskeldis á iðnaðarsvæðum I3 og I11 eykst í samtals 2400 t/ári. Sett verður stefna um yfirbragð mannvirkja á svæðinu.

Tafla 2.1 Hluti töflu í kafla 2.3.3 í aðalskipulaginu, eftir breytingu

Heiti	Lýsing	Jörð
I3 Fiskeldi og heitavatnsborholur	Fiskeldi í botni Tálknafjarðar og heitavatnsborholur. Gert er ráð fyrir að framleiðslan geti orðið allt að 2400 t/ári samtals á svæði I3 og I11 . Stærð svæðis er um 22 ha. Rannsókn á lífríki svæðis við árósa Botnsár, þá sér í lagi á leirum sem eru óraskaðar, þarf að liggja fyrir áður en sótt er um stækkun á eldi sem fer yfir 1000 t/ári.	Norður-Botn
I11 Fiskeldi	Fiskeldi, gert er ráð fyrir að framleiðslan getur orðið allt að 2400 t/ári samtals á svæði I3 og I11 . Stærð svæðis <5 ha.	Norður-Botn

Breyting aðalskipulagsins er í samræmi við markmið gildandi aðalskipulags um iðnaðarsvæði en sveitarfélagið vill stuðla að uppbyggingu iðnaðarsvæða til að renna styrkari stoðum undir byggð á svæðinu.

Mynd 2.1 Mörk deiliskipulagsbreytingar.

2.2 Deiliskipulagsbreyting

Markið breytingar deiliskipulagsins er að auka heimild til framleiðslu seiða innan byggingarreits I í 2400 t/ári, á hagkvæman og umhverfisvænan hátt. Deiliskipulagssvæðið verður stækkað um 2,6 ha til norðurs. Skipulagsbreytingin tekur til um 25 ha svæðis, þar af eru 22,4 ha innan gildandi skipulags. Byggingarreitur I verður stækkaður um 4,5 ha til suðurs meðfram þjóðvegi nr. 63, Bíldudalsvegi. Heimilt hámarks byggingarmagn verður samtals 45.000 m² á byggingareitum I, Norður-Botn, og II, Keldeyri.

Breytingar á afmörkun deiliskipulagsins koma fram á mynd 2.1.

3 Tengsl skipulagsáætlana við aðrar áætlanir

3.1 Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018

Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 var staðfest 15.12.2006 en þar er gert ráð fyrir fiskeldi á svæði I3 og efnistökusvæði E2. Tvær breytingar sem varða Norður-Botn hafa verið gerðar á skipulaginu, sem tóku gildi 28.07.2014 og 26.05.2015. Í fyrri breytingunni var iðnaðarsvæði I3 stækkað og heimild skilgreind auk þess sem og iðnaðarsvæðum fjölgað vegna fiskeldis, borhola og smávirkjunar. Í seinni breytingunni var efnistöku svæði E6 skilgreint í Botnsdal.

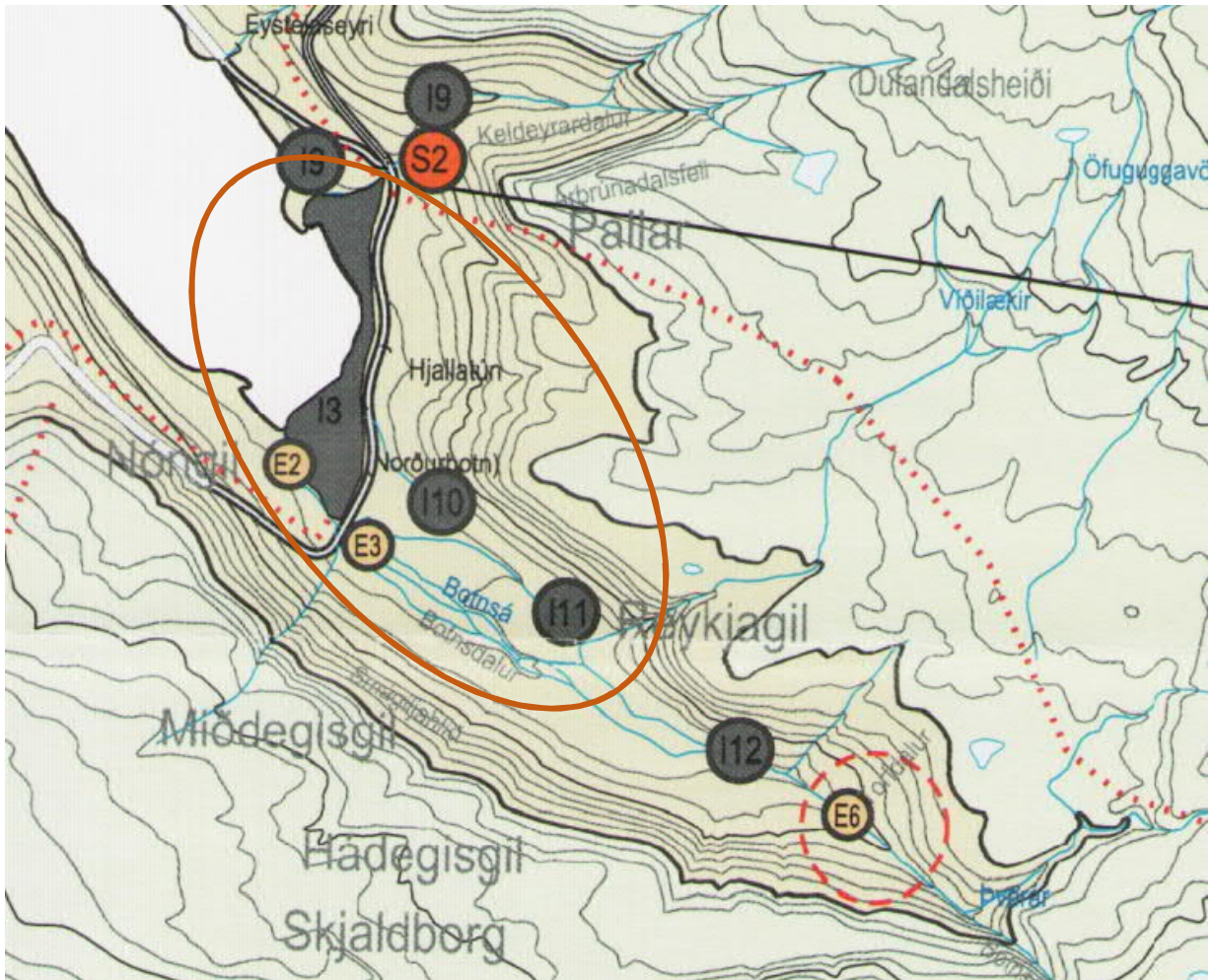
Tafla 3.1 Hluti töflu í kafla 2.3.3 í gildandi aðalskipulagi

I3	Fiskeldi og heitavatnsborholur	Fiskeldi í botni Tálknafjarðar og heitavatnsborholur. Gert er ráð fyrir 400t ársframleiðslu samtals á svæði I3 og II1. Stærð svæðis um 22 ha. Rannsókn á lífríki svæðis við árósa Botnsár þá sér í lagi á leirum sem eru óraskaðar þarf að liggja fyrir áður en sótt er um stækkun á eldi sem fer yfir 200t.	Norður-Botn
I9	Smávirkjun	Stærð virkjunar 25-40kW, rennslisvirkjun, áætluð stærð lóns 30m ² . Neðan vegar er stöðvarhús ásamt fjórum fiskeldiskörum staðsett sem nýtir affallsvatn virkjunarinnar.	Eysteinseyri/ Norður-Botn
II0	Borhola	Borhola fyrir heitavatn. Stærð svæðis > 1ha.	Norður-Botn
II1	Fiskeldi	Fiskeldi, gert er ráð fyrir 400t ársframleiðslu samtals á svæði I3 og II1. Stærð svæðis < 5ha.	Norður-Botn
II2	Borhola	Borhola fyrir heitavatn. Stærð svæðis > 1ha.	Norður-Botn

Efnistökusvæði E2 er skilgreint í jaðri iðnaðarsvæðis I3 auk svæðis E3 ofan vegar og E6 í Botnsdal. Um er að ræða setnámu í árfarvegi Botnsár, neðan Bíldudalsvegar. Þar kemur fram að skipulagið geri ráð fyrir að efnistaka fari fram á skipulagstímanum. Engar breytingar eru fyrirhugaðar varðandi efnistöku.

Tafla 3.2 Hluti töflu í kafla 2.3.4 í gildandi aðalskipulagi

E2	Árfarvegur Botnsá neðan vegar	Setnáma	Hjallatún
E3	Árfarvegur Botnsá ofan vegar	Setnáma	Hjallatún
E6	Norður Botn	Efnistökusvæði í Botnsdal. Efnisnám allt að 30.000 m ³ um er að ræða mól sem á að nota til uppfyllingar. Gengið verður frá svæðinu að verki loknu og land skal grætt upp þannig að núverandi gróðurfar endurheimtist að mestu.	

Mynd 3.1 Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018, breytt 2015.

Tafla 3.3 Stefna gildandi aðalskipulags á svæðinu

Landnotkun	Stefna
Landnotkun í dreifbýli Atvinnulíf	Þróun atvinnulífsins taki mið af sérstöðu byggðalagsins sem tengist sjávarútvegi og framleiðslu sjávarafurða.
Iðnaðarsvæði	Stuðlað verði að uppbyggingu iðnaðarsvæða til að renna styrkari stoðum undir byggð á svæðinu. I3: Fiskeldi í botni Tálknafjarðar og heitavatnsborholur. Gert er ráð fyrir 400 t ársframleiðslu samtals á svæði I3 og I11. Stærð svæðis um 22 ha. Rannsókn á lífríki svæðis við árósa Botnsár þá sér í lagi á leirum sem eru óraskaðar þarf að liggja fyrir áður en sótt er um stækkun á eldi sem fer yfir 200 t. I11: Fiskeldi, gert er ráð fyrir 400t ársframleiðslu samtals á svæði I3 og I11. Stærð svæðis < 5ha.
Efnistökusvæði	Séð verði fyrir nægu framboði efnistökusvæða fyrir ýmiss konar byggingarstarfsemi. E2: Árfarvegur Botnsár neðan vegar. Setnáma.
Þjóðminjasvæði	Skráning fornleifa skal fara fram á deiliskipulagsstigi og áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfisskyldar framkvæmdir.

3.2 Deiliskipulag

Deiliskipulagið *Norður-Botn, Tálknafjarhreppur*, dags. október 2013 og breytt í ágúst og september 2014 tók gildi 28.11.2014 með auglýsingu nr. 1039/2014 í B-deild Stjórnartíðinda. Gildandi skipulag nær til 130 ha svæði í landi Norður-Botns og heimildir þess eru tilgreindar í töflu 3.4.

Tafla 3.4 Heimildir í gildandi deiliskipulagi

Byggingarreitur	Hámarksstærð bygginga, m ²	Hámarkshæð bygginga, m	Hámarksstærð eldskerja, m ³	Hámarks áframleiðsla, tonn
I, Norður-Botn	8000	Vegghæð: 6 Mænishæð: 9	400	200
II, Keldeyri	8000	Vegghæð: 6 Mænishæð: 9	400	200

3.3 Aðrar stefnumótandi áætlanir

Skipulagsáætlanirnar tengjast eftirfarandi stefnumótandi áætlunum:

Tafla 3.5 Aðrar stefnumótandi áætlanir

Heiti áætlunar	Tengsl breytingatillagna við aðrar áætlanir
Landsskipulagsstefna 2015-2026	<p>Kafla 2.1.1 um sjálfbæra byggð í skipulagsáætlunum: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að styðja og styrkja samfélag viðkomandi byggðarlags með því að beina vexti að þeim kjörnum sem fyrir eru.</p> <p>Kafla 2.2.1 um að byggð falli að landslagi og náttúru. Skipulagsáætlanir sveitarfélaga marki stefnu um gæði og yfirbragð byggðar og annarra mannvirkja í dreifbýli.</p> <p>Kafla 2.2.2 um náttúru, menningararf og heilnæmt umhverfi. Leitast skal við að varðveita náttúru- og menningargæði sem hafa staðbundið eða víðtækara gildi út frá sögu, náttúrufari eða menningu.</p> <p>Kafla 2.8.1 um skipulagsgerð með tilliti til náttúruvár og loftslagsbreytinga: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði tekið tillit til þeirrar hættu sem stafar af náttúruvá, svo sem snjóflóðum, skriðuföllum, vatnsflóðum, eldgosum, jökulhlaupum og jarðskjálftum.</p> <p>Kafla 3.3.2 um heilnæmt umhverfi: Stuðlað verði að heilnæmu umhverfi með viðeigandi ráðstöfunum varðandi vatnsvernd, vatnsveitu, fráveitu, úrgangsméðhöndlun, hljóðvist og loftgæði. Sérstaklega verði hugað að umhverfissvænum lausnum þar sem það á við, svo sem varðandi möguleika á flokkun og endurvinnslu, sjálfbærum ofanvatnslausnum og aukinni nýtni við auðlindanotkun við skipulagsgerð sveitarfélaga.</p> <p>Kafla 4.1 um sjálfbæra nýtingu auðlinda: Skipulag nýtingar á haf- og strandsvæðum grundvallast af heildarsýn á málefnum hafsins þar sem viðhaldið verði heilbrigði, líffræðilegri fjölbreytni og framleiðslugetu hafsins. Skipulagsákvæðanir um staðbundna nýtingu á haf- og strandsvæðum byggist á vistkerfisnálgun og stuðli þannig að viðhaldi vistkerfa og sjálfbærri nýtingu auðlinda.</p>

Byggðaaætlun 2018-2024	Flutnings- og dreifikerfi raforku mæti þörfum atvinnulífs og almennings alls staðar á landinu hvað varðar flutningsgetu og öryggi við afhendingu og kostir smávirðjuna verði kannaðir. Stuðlað verði að notkun á vistvænni orku í stað jarðefnaeldneytis.
Sóknaráætlun Vestfjarða 2020-2024	Tækifæri í uppbyggingu í fiskeldi. Vilji til að auka framleiðni og vöxt fyrirtækja. Vilji til að virkja sjávarútvegs- og fiskeldisklasa.
Kaupmannahafnarsamningurinn	Kaupmannahafnarsamningurinn (Copenhagen agreement) um mengun sjávar er norrænn samningur um samvinnu í baráttu gegn mengun sjávar af völdum olíu og annarra skaðlegra efna og fjallar um gagnkvæma samvinnu Norðurlandanna komi til óhappa af völdum olíu og annarra hættulegra efna (Umhverfisstofnun, e.d.).
Samningur um líffræðilega fjölbreytni	Samningur Sp um líffræðilega fjölbreytni (Convention on Biological Diversity) miðar að því að varðveita líffræðilega fjölbreytni jarðarinnar.
OSPAR	Í gildi er samningur um verndun hafrýmis Norðaustur-Atlantshafsins (OSPAR). Til samræmis við samninginn verður að gæta þess að ekki verði gengið á líffræðilegan fjölbreytileika, ekki hljótist mengun sjávar af framkvæmdinni og að stöðin verði búin bestu fánlegri tækni.
Ramsarsamningurinn um votlendi	Markmið samningsins er að stuðla að verndun og skynsamlegri nýtingu votlendissvæða í heiminum, sérstaklega sem lífsvæði fyrir votlendisfugla. Votlendissvæði er m.a. skilgreint sem grunnsævi þar sem dýpi er innan við sex metra. Samningsaðilum ber að undirbúa og framkvæma skipulag þannig að stuðlað sé að vernd votlenda sem eru á skránni, svo og skynsamlegri nýtingu votlenda innan lögsögu þeirra svo sem unnt er. Þrjú votlendissvæði hafa verið tilnefnd af hálfu Íslands (Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, 2016) en ekkert þeirra innan deiliskipulagssvæðis.

4 Umhverfi og staðhættir á skipulagssvæðinu

Skipulagsbreytingin tekur til 22,4 ha svæðis innan marka gildandi deiliskipulags auk 2,6 ha svæðis norður af núverandi skipulagsmörkum. Svæðið er neðan þjóðveggar 63, Bíldudalsveggar og er í 0-5 m.y.s.

Svæðið sem er innan gildandi skipulagsmarka einkennist af starfsemi seiðaeldisstöðvarinnar og efnistöku í Botnsá, árfarvegi og ós Botnsár ásamt framræstum túnum. Stækkunin skipulagssvæðisins nær til sjávar og sjávarleira og nær að Keldeyri. Byggðalínan liggur yfir leirurnar og þar standa tvö möstur.

Eldið fer fram í fjórum nýlegum byggingum sem eru hannaðar með hliðsjón af starfseminni. Eldistjarnir sem eru í fjörunni og útiker eru ekki lengur í notkun.

Gönguleið er skilgreind í Aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 og liggur um fjarðarbotninn og vestur Botnsheiði.

4.1 Núverandi nýting

Arctic Smolt hf. (kt. 600212-2570) framleiðir laxa- og regnbogasilungsseiði. Starfsleyfi til framleiðslu á 1000 t/ári af laxa- og regnbogasilungaseiðum var gefið út af Umhverfisstofnun 10.01.2019. Árið 2018 var framleiðslan 192,6 t en áætluð framleiðsla árið 2019 er 490 t.

Öll framleiðsla fer fram innan byggingareits I, Norður-Botn.

Innan byggingareitsins er eldisstöð sem samanstendur af þremur eldishúsum sem eru byggð á tímabilinu 2016-2018 og rafstöð. Upphaflega fór starfsemin að mestu leyti fram í útihúsi sem var breytt í fiskeldisstöð í lok síðustu aldar. Þessi mannvirki hafa verið fjarlægð.

Fimmtán borholur eru á jörðinni Norður-Botni, ellefu heitavatnsholur og fjórar kaldavatnsholur. Allar heitavatnsholurnar og tvær kaldavatnsholur eru innan skipulagssvæðisins en tvær kaldavatnsholur eru utan þess. Eldri seiðaeldisstöðin byggðist eingöngu á gegnumstreymi vatns og var vatnsnotkunin um 250 l/sek þegar lífmassinn var í hámarki. Með innleiðingu nýrra kerfa í endurnýtingarstöðvunum verður endurnýting vatns um 90% og vatnsnotkun því töluvert minni.

4.2 Náttúruvá

Skipulagssvæðið hefur verið metið með tilliti til hættu vegna ofanflóða í samræmi við lög nr. 49/1997. Veðurstofa Íslands vann áhættumatið og bærust niðurstöður 30.12.2012. Stofnunin taldi að ekki væri þörf á formlegu ofanflóðahættumati enda sé athafnasvæðið vel staðsett m.t.t. ofanflóða. Vegna stækkunar skipulagssvæðisins verður leitað til Veðurstofunnar um mat á því hvort þörf sé á hættumati vegna ofanflóða. Ef Veðurstofan telur tilefni til þess verður unnið hættumat fyrir svæðið og mið tekið af því við skipulagsgerðina.

Áhætta vegna hækkunar sjávar eða sjávarflóða hefur ekki verið metin á skipulagssvæðinu. Ljóst er að sjávarborð mun hækka í framtíðinni auk þess sem landsig er víða þekkt á Vestfjörðum. Tálknafjörður er þó meðal þeirra svæða þar sem lítil hætta er á landbroti og sjávarflóðum. Þar sem skipulagssvæðið er í botni fjarðarins er álitnið að flóðahætta sé lítil þar sem skjól er að finna frá úthafsöldunni. Gólfkóti bygginga er í um 5 m hæð yfir sjávarmáli og þrátt fyrir nálægð við sjó er landhæð álitin það mikil að ekki er líklegt að hætta stafi af hækkun sjávarboðs á líftíma mannvirkjanna.

4.3 Náttúrufar og náttúruminjar

Gróðurfar og landslag á landsvæðinu er raskað þar sem byggingarframkvæmdir hafa átt sér stað og eldistjarnir hafa verið mótaðar. Í Botnsá er efnistaka með tilheyrandi raski. Fyrirhuguð stækkun byggingareitsins er á framræstu túni. Allt heitt vatn á svæðinu er fengið úr borholum og er því ekki um að ræða sérstætt vistkerfi sem tengist jarðvarma.

Tafla 4.1 sýnir vistgerðir á skipulagssvæðinu skv. vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar Íslands. Sandmaðksleirur eru í botni fjarðarins. Ekki er talið að leirurnar hafa orðið fyrir raski vegna starfsemi seiðaeldistöðvarinnar. Rannsóknir á lífríki leirana liggja ekki fyrir.

Í Botnsárós eru að finna óseyrar.

Tafla 4.1 Vistgerðir

Vistgerð	Vistgerðarnr.	Lýsing	Verndargildi
Sandmaðksleirur	F2.31	Sandmaðksleirur eru meðal mikilvægustu fæðusvæða vaðfugla hér á landi og mjög mikilvægt fæðusvæði tjalds og sandlóu. Vistgerðin er á lista Bernarsamningsins frá 2014 yfir vistgerðir sem þarfnast verndar.	Hátt
Óseyrar	F2.2	Setfjörur í næsta nágrenni við ármynni. Yfirleitt úr misgröfu seti og oft liggja stærri steinvölvur á víð og dreif um fjöruna. Töluvert af mávum og æðarfuglum nýtir óseyrar til hvíldar og baða. Þær eru lítið nýttar til fæðuöflunar; þó einkum af mávum og tjöldum.	Lágt
Grýttur sandleir	F2.4	Setfjara þar sem fjörubeðurinn er samsettur af misstórum flákum af leir, sandi, mól, steinvölvum og hnúllungum í ýmsum hlutföllum. Töluvert af fuglum í ætisleit, einkum æðarfugl, sendlingur, stelkur og tildra. Vistgerðin er á lista Bernarsamningsins frá 2014 yfir vistgerðir sem þarfnast verndar.	Lágt

Mynd 4.1 Vistgerðarkort Náttúrufræðistofnun Íslands. Sótt á <http://vistgerdakort.ni.is/>

Skipulagssvæðið er innan hringsins á mynd 4.1. Lax gengur í Botnsá síðsumars og sumarið 2014 framkvæmdi Böðvar Þórisson hjá Náttúrustofu Vestfjarða athugun á því hversu langt fiskgengi árin er. Samkvæmt niðurstöðunum er það um 3 km eða að mynni Botnsgljúfurs. Ekki er fiskgengt í Kelduá. Svæðið er ekki á náttúruminjaskrá.

4.4 Menningarminjar

Engar skráðar fornminjar eru á því svæði sem stækkun byggingarreitsins tekur til.

Mynd 4.2 Skráðir minjastaðir í landi Botns í Tálknafirði. Ragnar Edvardsson, 2012.

Skýrsla um fornleifakönnun var gefin út í október 2010 (Ragnar Edvarsson, 2012). Niðurstaða rannsóknarinnar er:

Ljóst er á fornleifakönnuninni að nokkrir minjastaðir hafa orðið fyrir raski vegna ýmissa framkvæmda. Nauðsynlegt er að komið verði í veg fyrir frekara rask með fyrirbyggjandi aðgerðum t.d. að girða utan um þær minjar sem eru í hættu eins og bæjarhól Norður-Botns og litlu tóftina vestan við framkvæmdarsvæði Dýrfisks hf. Mikilvægt er að við frekari skipulagningu jarðarinnar að tillit verði tekið til fornminja og þær merktar sérstaklega svo hægt verði að komast hjá óþarfa skemmdum.

5 Umhverfismat

5.1 Mat á umhverfisáhrifum framkvæmda

Fyrirhuguð stækkun seiðaeldis er tilkynningarskyld til ákvörðunar Skipulagsstofnunar um matsskyldu skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.br. Þauleldi á fiski þar sem ársframleiðsla er 200 tonn eða meiri og fráveita er til sjávar eða þar sem ársframleiðsla er 20 tonn eða meiri og fráveita er í ferskvatn fellur í B flokki skv. lið 1.11 í 1. viðauka lagana.

Tilkynning um fyrirspurn um matsskyldu verður unnin og kynnt samhliða deiliskipulagsgerðinni.

5.2 Umhverfismat áætlana

Skipulagsáætlunir eru háðar umhverfismati skv. lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 ef framkvæmdin fellur undir lög nr. 106/2000. Eins og fram kemur í kafla 5.1 er framkvæmdin tilkynningarskyld skv. lögum nr. 106/2000 og því verður unnið umhverfismat áætlana vegna breytinga á aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps og deiliskipulagi Norður-Botns.

Samkvæmt lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 skal metið hvaða áhrif skipulagsbreytingarnar munu hafa á náttúrulegt, félagslegt og efnahagslegt umhverfi. Hluti af því ferli er gerð þessarar matslýsingar, þ.e.a.s. lýsing á því hvernig staðið verður að umhverfismatinu við breytingu aðalskipulagsins og deiliskipulagsins. Markmið lagana er að stuðla að sjálfbærri þróun og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum.

Í umhverfismatinu skal meta áhrif tiltekinna markmiða sem sett eru fram í skipulaginu. Metið er hvort þeir valkostir, sem settir eru fram til að ná markmiðum áætlunarinnar, muni hafa jákvæð, engin eða óveruleg, eða neikvæð áhrif á tiltekna umhverfisþætti. Stefnumörkun og val skipulagsleiða skal taka mið af niðurstöðum þessa mats.

5.2.1 Stefnukostir

Í umhverfismati áætlunarinnar verða þrír stefnukostir metnir og bornir saman miðað við núverandi stöðu:

- **Skipulagstillögurnar** – Framkvæmd í samræmi við áform um stækkun og endurnýjun á framleiðsluferlum seiðaeldisstöðvarinnar í Norður-Botni
- **Uppbygging á öðrum stað** – Uppbygging nýrrar seiðaeldisstöðvar á Keldeyri
- **Núllkostur** – Óbreyttur rekstur/núverandi staða

5.2.2 Áhrifaþættir

Þeir þættir skipulagsbreytinganna sem eru taldir hafa áhrif á umhverfið eru svokallaðir áhrifaþættir en þeir eru misjafnlega umfangsmiklir. Mest áhersla skal lögð á þá þætti þar sem búast má við hvað mestum áhrifum af aðalskipulagsbreytingunni og/eða framfylgd deiliskipulagsins. Áhersla verður lögð á að meta áhrifin heildstætt. Helstu áhrifaþættir breytinganna:

- Landmótun
- Mannvirki
- Vegir
- Mengun
- Lýsing
- Störf
- Ásýnd svæðis

5.2.3 Aðferðir við umhverfismat og umhverfisþættir

Í umhverfismatinu verður notast við þá umhverfisþætti sem framkvæmdin eða áætlunin kann að hafa áhrif á. Áhrif áætlana á tiltekna umhverfisþætti eru metin með samanburði fyrirfram gefinna umhverfisiðmiða og grunnástands umhverfisins. Stuðst verður við þær upplýsingar sem fyrir liggja. Þá verður einnig leitað til sérfræðinga og stofnana.

Í lögum um umhverfismat áætlana er umhverfi skilgreint sem „samheiti fyrir samfélag, heilbrigði manna, dýr, plöntur, líffræðilega fjölbreytni, jarðveg, jarðmyndanir, vatn, loft, veðurfar, eignir, menningararfleif, þ.m.t. byggingarsögulegar og fornleifafræðilegar minjar, landslag og samspil þessara þátta.“ Val á umhverfisþáttum tekur mið af því.

Helstu umhverfisþættir vegna fyrirhugaðra breytinga á aðalskipulagi og deiliskipulagi eru tilgreindir í töflu 5.1.

Tafla 5.1 Umhverfisþættir, vísar og viðmið

Umhverfisþættir	Vísar	Viðmið
Atvinnulíf, þjónusta og íbúabróun Aukin starfsemi getur eft atvinnulífið í sveitarfélaginu og haft áhrif á aðra þróun innan þess.	Staða atvinnulífs Hagvöxtur Fjölbreytni Þjónustustig Íbúafjöldi	Sóknaráætlun landshluta Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 með áorðnum breytingum. Byggðaáætlun fyrir Vestfirði
Eignir og efnisleg verðmæti Framkvæmdir geta haft áhrif á gildi eigna, m.a. vegna truflunar, breyttrar ásýndar eða aukinnar eftirspurnar.	Þróun fasteignaverðs Nýting mannvirkja	Fasteignamat Samanburður við önnur verðmæti
Landslag Framkvæmdir breyta ásýnd svæðisins. Sjónrænt áhrifasvæði getur verið stórt.	Ásýnd Fágæti Nýtingarsaga	Náttúruminjaskrá Evrópski landslagssáttmálinn Lög um náttúruvernd nr. 60/2013
Mannvirki, menningarminjar og saga Framkvæmdir geta raskað sögu- og menningarminjum	Hættumat fornleifa Ásýnd Staðsetning mannvirkja Byggingarstíll	Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 með áorðnum breytingum. Þjóðminjalög nr. 107/2001 Lög um menningarminjar nr. 80/2012
Gróður og dýralíf Affall til sjávar frá fiskeldi og hugsanleg mengunarslys geta haft áhrif á líffræðilega fjölbreytni á svæðinu. Á sama hátt getur samdráttur í losun næringarefna haft áhrif á lífríki á svæðinu. Framkvæmdir geta haft áhrif á gróður og dýralíf, s.s. truflun á dýralífi og skerðingu á ákveðnum gróðurlendum eða plöntutegundum.	Fiskgengd Tegundir á válista Breytingar á vistkerfi Búsvæði fugla	Náttúruminjaskrá Náttúruverndaráætlun Velferð til framtíðar: Stefnumörkun stjórnvalda til 2020 Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 með áorðnum breytingum. Lög um náttúruvernd nr. 60/2013 Lög um lax- og silungsveiði nr. 61/2006 Lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum nr. 64/1994

Vatn Öflun heits og kalts vatns getur haft áhrif á vatnsbúskap sem og jarðfræðilega og líffræðilega þætti.	Vatnsgæði Vatnsrennsli	Velferð til framtíðar: Stefnumörkun stjórnvalda til 2020 Vatnalög nr. 20/2006 Lög um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu, nr. 57/1998 m.s.br.
Innviðir, heilsa og öryggi Hugsanleg hækkun sjávarborðs hefur áhrif á öryggi. Aðgengi að innviðum, s.s. samgöngum, raforku og neysluvatni hefur áhrif á starfsemina.	Hækkun sjávarborðs Aðgengi og gæði innviða	Velferð til framtíðar: Stefnumörkun stjórnvalda til 2020 Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 með áorðnum breytingum.
Útivist og upplifun Framkvæmdin getur haft áhrif á aðgengi að útivist og upplifun á svæðinu. Útivist og upplifun íbúa og gesta er ein af forsendum fyrir lífsgæðum.	Aðgengi	Velferð til framtíðar: Stefnumörkun stjórnvalda til 2020 Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 með áorðnum breytingum.

5.2.4 Aðferðir við umhverfismat og umhverfisþættir

Tafla 5.2 Skilgreining á vægiseinkunn sem notaðar eru við mat á umhverfisáhrifum

Vægi áhrifa/ vægiseinkunn	Tákn	Skýring/ viðmið
Verulega jákvæð áhrif	++	<ul style="list-style-type: none"> - Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/- þætti bæta hag mikils fjölda fólks og/eða hafa jákvæð áhrif á umfangsmikið svæði. Sú breyting eða ávinningur sem hlýst af framkvæmdinni /áætluninni er oftast varanleg. - Áhrifin eru oftast á svæðis-, lands- og/eða heimsvísu en geta einnig verið staðbundin. - Áhrifin samræmast ákvæðum laga og reglugerða, almennri stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Töluverð jákvæð	+	<ul style="list-style-type: none"> - Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/- þætti taka ekki til umfangsmikils svæðis, en svæðið kann að vera viðkvæmt fyrir breytingum, m.a. vegna náttúrufars og fornminja. - Áhrifin geta verið jákvæð fyrir svæðið og/eða geta verið jákvæð fyrir fjölda fólks. - Áhrifin geta verið varanleg og í sumum tilfellum afturkræf. - Áhrif geta verið stað-, svæðisbundin og/eða á landsvísu. - Áhrifin samræmast ákvæðum laga og reglugerða, almennri stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Engin eða óveruleg	0	<ul style="list-style-type: none"> - Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/- þætti eru minniháttar, með tilliti til umfangs svæðis og viðkvæmni þess fyrir breytingum ásamt fjölda fólks sem verður fyrir áhrifum. - Áhrifin eru í mörgum tilfellum tímabundin og að mestu afturkræf. - Áhrifin eru oftast stað- eða svæðisbundin. - Áhrifin samræmast ákvæðum laga og reglugerða, almennri stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Talsverð neikvæð	-	<ul style="list-style-type: none"> - Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/- þætti taka ekki til umfangsmikils svæðis, en svæðið kann að vera viðkvæmt fyrir breytingum, m.a. vegna náttúrufars og fornminja. - Áhrifin geta verið neikvæð fyrir svæðið og/eða geta valdið fjölda fólks ónæði eða óþægindum. - Áhrifin geta verið varanleg og í sumum tilfellum óafturkræf. - Áhrif geta verið stað-, svæðisbundin og/eða á landsvísu. - Áhrifin geta að einhverju leyti verið í ósamræmi við ákvæði laga og reglugerða, almenna stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að.

Verulega neikvæð	--	<ul style="list-style-type: none"> - Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/-þætti skerða umfangsmikið svæði og/eða svæði sem er viðkvæmt fyrir breytingum, m.a. vegna náttúrufars og fornminja, og/eða rýra hag mikils fjölda fólks. Sú breyting eða tjón sem hlýst af framkvæmdinni er oftast varanleg og yfirleitt óafturkræft. - Áhrifin eru oftast á svæðis-, lands- og/eða heimsvísu en geta einnig verið staðbundin. - Áhrifin eru í ósamræmi við ákvæði laga og reglugerða, almenna stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að.
Óvissa um áhrif/vantar upplýsingar	?	<ul style="list-style-type: none"> - Ekki er vitað um eðli eða umfang umhverfisáhrifa á tiltekna umhverfisþætti, m.a. vegna skorts á upplýsingum, tæknilegra annmarka eða skorts á þekkingu. - Það getur verið unnt að afla upplýsinga um áhrifin með frekari rannsóknnum eða markvissri vöktun.

5.2.5 Umhverfismat áætlunar

Mat á umhverfisáhrifum áætlunar felur í sér annarsvegar að greina líklegar umhverfisbreytingar af völdum þeirrar áætlunar (og valkosta) sem í hlut á og hinsvegar að lýsa og leggja mat á vægi þessara breytinga. Umhverfismatið verður fléttað inn í skipulagsgerðina og birt í umhverfisskýrslum sem er hluti af greinargerðum aðal- og deiliskipulagsins.

5.2.6 Vöktun og eftirfylgni

Vöktun umhverfisáhrifa verður skoðuð í umhverfisskýrslu.

6 Verklag og tímaáætlun

Breyting á aðalskipulaginu og deiliskipulaginu verða unnin samhliða og þau kynnt og auglýst samtímis þannig að almenningur og umsagnaraðilar fái eins skýra mynd af breytingum áætlananna og kostur er.

Tafla 6.1 Tímaáætlun

Verkþáttur	
Febrúar 2020	Skipulags- og matslýsing lögð fyrir sveitarstjórn til samþykktar.
Febrúar 2020	Skipulags- og matslýsing send til Skipulagsstofnunar og umsagnaraðila. Jafnframt auglýst og kynnt almenningi, með þriggja vikna fresti til að skila inn athugasemdum.
Mars 2020	Drög að aðal- og deiliskipulagsbreytingu kynnt.
Apríl 2020	Tillaga að aðal- og deiliskipulagsbreytingu samþykkt í sveitarstjórn.
Apríl 2020	Tillaga að aðalskipulagsbreytingu send til Skipulagsstofnunar til yfirferðar.
Júní 2020	Tillaga að aðal- og deiliskipulagsbreytingu auglýst skv. lögum með sex vikna athugasemdafresti.
Ágúst 2020	Tillaga að aðal- og deiliskipulagsbreytingu samþykkt í sveitarstjórn.
Ágúst 2020	Afgreiðsla sveitarstjórnar og skipulagsbreytingar sendar til Skipulagsstofnunar.
September 2020	Samþykkt breyting á Aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 og deiliskipulagsbreyting auglýst í B-deild Stjórnartíðinda. Gildistaka.

7 Kynning, umsagnir og samráð

Umsagnaraðilar eru skv. skipulagslögum skilgreindir sem opinberar stofnanir og stjórnvöld sem sinna lögbundnum verkefnum á sviði skipulagsmála og leyfisveitingum þeim tengdum. Við vinnslu skipulagsins verður leitað umsagna frá eftirtöldum aðilum:

- Skipulagsstofnun
- Umhverfisstofnun
- Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða
- Matvælastofnun
- Hafrannsóknarstofnun
- Veðurstofa Íslands
- Vegagerðin
- Náttúrufræðistofnun Íslands
- Minjastofnun Íslands

Við vinnu skipulagsins verður að auki leitað til samtaka, stofnana, fagaðila og einstaklinga eftir því sem viðfangsefnið gefur tilefni til. Skipulagstillagan verður aðgengileg á vefsíðu Tálknafjarðarhrepps (www.talknafjordur.is). Að öðru leyti verður skipulagsferlið í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010.

8 Heimildir

1. Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018.
2. Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018. Aðalskipulagsbreytingar. Breytingar í Norður-Botni. Greinargerð og Umhverfisskýrsla. 13. maí 2014. Tálknafjarðarhreppur.
3. Deiliskipulag Norður-Botn, 23. október 2014. Greinargerð ásamt umhverfisskýrslu. Tálknafjarðarhreppur.
4. Úrskurður Skipulagsstofnunar, 9. desember 2016. Stækkun á seiðastöð Arctic Smolt hf að Norður-Botni, Tálknafirði – Ákvörðun um matsskyldu. Skipulagsstofnun. Reykjavík.
5. Böðvar Þórisson, ágúst 2014. Athugun á búsvæðum og seiðabúskap í Botnsá í Norðurbotni í Tálknafirði. Unnið fyrir Dýrfisk. Náttúrustofa Vestfjarða NV nr. 11-14.
6. Minnisblað PHH 23. ágúst 2012. Um borholurnar í Norðurbotni í Tálknafirði. ÍSOR.
7. Ragnar Edvardsson, október 2012. Fornleifakönnun á minjum í landi Norður-Botns í Tálknafirði. Unnið fyrir Dýrfisk hf.
8. Rekstrarleyfi til fiskeldis. Rekstrarleyfisnúmer: Nr FE-1126, Arctic Smolt hf. Útgefið af Matvælastofnun 22. desember 2017.
9. Starfsleyfi til framleiðslu á laxa- og regnbogasilungaseiðum. Arctic Smolt hf. Útgefið af Umhverfisstofnun 10. janúar 2017.
10. Arnór Gústavsson, október 2016. Tilkynning Arctic Fish um stækkun leyfis fyrir seiðastöð Arctic Smolt í Norður-Botni í Tálknafirði.
11. Tölvupóstur frá Jóni Gunnari Egilssyni, Veðurstofu Íslands þann 30. ágúst 2012: Fyrirspurn um nauðsyn ofanflóðahættumats fyrir fiskeldisstöð í botni Tálknafjarðar.
12. Þórólfur H. Hafstað og Kristján Sæmundsson 2001. Norðurbotn í Tálknafirði. Um ferskvatnsöflun fyrir fiskeldi. Orkustofnun.
13. Lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana.
14. Lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.
15. Lög nr. 80/2012 um menningarminjar.
16. Lög nr. 60/2013 um náttúruvernd.
17. Lög nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og spendýrum.
18. Skipulagsreglugerð nr. 90/2013.
19. Skipulagslög nr. 123/2010 m.s.br.
20. Skipulagsstofnun 2007. Leiðbeiningar um umhverfismat áætlana.